

MEHNAT UNUMDORLIGINI TAHLIL QILISHNING NAZARIY MUAMMOLARI

Sodiqova N.T

Osiyo xalqaro universiteti

Bobojonova M.J

Osiyo xalqaro universiteti

Annotatsiya. *Yaqinda ko'plab global kompaniyalar rahbarlari mehnat unumdorligini juda kam baholadilar. Bundan tashqari, bu iqtisodiy rivojlanishning muhim ko'rsatkichlaridan biridir. Maqolada mehnat unumdorligining nazariy jihatlarini, ushbu muammoning rivojlanishi haqidagi qarashlarning evolyutsiyasi, mehnat unumdorligining tuzilishi va mehnat unumdorligi muammolari har qanday iqtisodiyotni rivojlantirish uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lgan sabablar ko'rib chiqiladi.*

Kalit so'zlar: *mehnati unumdorligi, mehnat zichligi, mehnat unumdorligiga ta'sir qiluvchi omillar.*

Mehnati unumdorligining qiymatiga, birinchidan, ishlab chiqarishning texnik va texnologik holati, ikkinchidan, mehnat intensivligi ta'sir qiladi. Birinchi holda, vaqt birligiga iste'mol qiymatining oshishi yanada ilg'or uskunalar va texnologiyalardan foydalanish, xodimlarning malakasini oshirish, ishning yanada samarali shakllari, ishlab chiqarishni tashkil etish va boshqarishni takomillashtirish, shuningdek, ishlab chiqarishda progressiv o'zgarishlarni o'z ichiga olgan boshqa yondashuvlar natijasida amalga oshiriladi. maqsadli, foydali ish shakli. Shunday qilib, mehnatning aniq shakli o'zgaradi, ammo mehnat intensivligi o'zgarishsiz qoladi.

O'z navbatida, mehnat intensivligi-bu vaqt birligiga to'g'ri keladigan mehnat zichligi darajasi. Mehnat intensivligi inson tomonidan sarflangan energiya miqdori, ya'ni vaqt birligiga mehnat xarajatlarining o'zgarishi bilan o'lchanadi. Mehnatning intensivligi qanchalik katta bo'lsa, uning unumdorligi shunchalik yuqori bo'ladi, albatta, axloqiy va fiziologik chegaralarga yetmasdan oldin. Mehnat zichligi insonning energiya iste'molida fiziologik chegaraga ega va shuning uchun sanitariya-gigiyena me'yorlariga rioya qilishni talab qiladi.

Shunday qilib, mehnat unumdorligi tabiatda ikki tomonlama hodisa sifatida namoyon bo'ladi, bu mehnatning ikki tomonlama tabiatining natijasidir. Karl Marks tomonidan ifodalangan "mehnati unumdorligi" mehnatning haqiqiy tomonini ifodalaydi va insonning ishlab chiqarish faoliyati samaradorligini belgilaydi. Mehnat unumdorligi

foydali mehnatning ma'lum bir turini anglatadi va ma'lum bir mehnat samaradorligining ifodasi sifatida ishlaydi.

Mavhum mehnat samaradorligi "mehnat zichligi" toifasida ifodalanadi, bu mahsulot ishlab chiqarish uchun vaqt birligiga fiziologik mehnat xarajatlarini sarflash bilan tavsiflanadi.

Mehnat unumdorligining ikki tomonlama tabiati natijasida uni oshirishning ikkita asosiy usuli mavjud. Bir tomondan, yanada ilg'or texnologiyalardan foydalanish, ishlab chiqarish jarayonini yaxshiroq tashkil etish, innovatsiyalardan foydalanish hisobiga vaqt birligiga talab qilinadigan ishlab chiqarish xarajatlari hajmining oshishi, bu tovar ishlab chiqaruvchining Real ishi samaradorligining oshishiga olib keladi.

Boshqa tomondan, mehnat intensivligining oshishi, ya'ni vaqt birligiga mavhum mehnat narxining oshishi iste'mol narxining oshishiga olib keladi, chunki ishlab chiqarishning o'sishiga texnik takomillashtirish orqali emas, balki intensiv mehnat orqali erishiladi. Natijada, sarflangan mehnatning umumiy hajmining o'sishi kuzatilmoqda, shu bilan birga ishlab chiqarish birligiga to'g'ri keladigan mehnat xarajatlari o'zgarishsiz qolmoqda.

Shunday qilib, mahsulot tannarxining pasayishi mehnat unumdorligining o'sishi omillari, ya'ni ishlab chiqarish ishchi kuchining o'zgarishi natijasida yuzaga keladi. Bunday holda, biz foydali ish shakliga ta'sir qiluvchi hodisalar va jarayonlar haqida gapiramiz, xususan: xodimning malakasi, fan va texnikaning rivojlanish darajasi.

Mehnat unumdorligining oshishi bilan mahsulot birligining tannarxi tayyor mahsulot hajmining oshishiga mutanosib ravishda o'zgarmaydi, chunki xodimlarning malakasini oshirmasdan va yangi bilimlarni olmasdan yangi texnologiyalar, uskunalar va materiallardan foydalanish mumkin emas. Ishchi kuchini takomillashtirish mehnat sifatini oshiradi va mavhum mehnatning murakkabligiga hissa qo'shadi, boshqacha qilib aytganda, vaqt birligiga nisbatan murakkabroq ish ko'proq umumiy xarajatlarni keltirib chiqaradi.

Ko'pincha iqtisodiy adabiyotlarda mehnat unumdorligi va mehnat unumdorligi bir butun sifatida belgilanadi. Ishlab chiqarish harakatlari mehnat unumdorligining bir qismi bo'lsa-da, mehnat zichligi bilan bir qatorda, ular mehnat unumdorligi va o'sishiga turli yo'llar bilan ta'sir qiladi.

Mehnatning ikki tomonlama tabiati tovarning qiymati va iste'mol qiymatining harakatiga, tovarning qiymatiga va ishlab chiqarish birligining qiymati va tannarxiga har xil ta'sir ko'rsatadi. Yalpi mahsulot ishlab chiqarish va mehnat zichligining oshishi natijasida ham moddiy, ham qiymat jihatidan o'zgaradi.

Shunday qilib, mehnat unumdorligining ikki tomonlama tuzilishi tovarlar qiymatining o'zgarishiga turli yo'llar bilan ta'sir qiladi. Mehnat unumdorligi tovarning

zarur qiymatiga ta'sir qiladi va uning qiymatining manbai mehnat unumdorligining o'zgarishiga bog'liq bo'lmagan mavhum mehnatdir. Shunday qilib, mehnat unumdorligi aslida ikki tomonlama iqtisodiy hodisadir, chunki u tovar ishlab chiqaruvchi mehnatining ikki tomonlama tabiatidan kelib chiqadi. Bir tomondan, mehnat unumdorligi mehnat unumdorligi bilan tavsiflanadi va ishlatiladigan mehnat qurollari, mehnat ob'ektlari va xodimlarning malakasi darajasiga bog'liq. Mehnat zichligi vaqt birligiga mavhum mehnat xarajatlari bilan belgilanadi.

Zamonaviy iqtisodiy adabiyotlarda mehnat unumdorligi vaqt birligida ishlab chiqarish bilan aniqlanadi. Aynan shu yondashuv mehnat unumdorligini o'rganadigan iqtisodchilar orasida keng tarqaldi, chunki amalda korporatsiyalar mehnat unumdorligini hisoblashda ishlab chiqarilgan yoki qayta ishlangan mahsulotlar hajmini asos qilib oladi va uni kompaniyadagi ishchilar soniga ajratadi va shu bilan iqtisodiy faoliyat samaradorligining ma'lum bir umumlashtirilgan ko'rsatkichini oladi. Bu holat zamonaviy jamiyat texnologiya va texnologiyaning yuqori rivojlanish darajasiga erishganligi, jonli mehnat tobora ko'proq qayta ishlangan ishchi kuchi bilan almashtirilayotgani tufayli yuzaga keldi. Aynan shu holat amalda mehnat unumdorligini past baholash sabablaridan biriga aylandi va uning ahamiyati to'g'risida fikrlarni keltirib chiqardi.

Mehnat unumdorligi ishlab chiqarishning iqtisodiy samaradorligining xususiyatlaridan biridir. Mehnat unumdorligini oshirish mehnat sohasida ham, umuman iqtisodiy faoliyatda ham ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni boshqarish uchun muhimdir. Bu ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirishga yordam beradi va bozor sharoitida samarali boshqaruvning asosiy mezonlaridan biridir.

Bundan tashqari, mehnat unumdorligi ish haqi va aholining bandligi bilan chambarchas bog'liq. Ish haqi dinamikasi nafaqat inflyatsiyani, balki mehnat unumdorligini aks ettirish uchun sozlanishi kerak. Mehnat unumdorligining oshishi "ishlab chiqarish omillari potentsialining sifatli o'sishini ko'rsatadi va iqtisodiy o'sishning barqaror xususiyatini ta'minlaydi."

Mehnat unumdorligi o'sishining makroiqtisodiy ahamiyati o'zgaruvchan bozor sharoitlariga muvofiq ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlarni kuzatib borish qobiliyatidir. Mehnat unumdorligining o'sishi iqtisodiyotdagi inflyatsiyani pasaytirish vositasi, shuningdek, ijtimoiy rivojlanishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish manbai hisoblanadi.

Mikroiqtisodiy darajada mehnat unumdorligi ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish va shu asosda korxonaning uzoq muddatli istiqbolda samarali ishlashini ta'minlash uchun hal qiluvchi mezon va boshqaruv vositalaridan biri bo'lishi mumkin.

Mehnat unumdorligi dinamikasi ilmiy, texnik va ishlab chiqarish xarakteridagi yutuqlarni, inson omilining faollashuvini, alohida korxonada ham, alohida mamlakatda ham mahsulotlarning iste'mol xususiyatlarining oshishini aks ettiradi.

So'nggi yillarda mehnat unumdorligining oshishi alohida ahamiyatga ega bo'lib, bu nafaqat bir kishiga to'g'ri keladigan mahsulotning miqdoriy o'sishini, balki oddiy mehnat turlaridan murakkab mehnat turlariga o'tishni, yuqori malakali mehnatdan eng intensiv foydalanishni ko'rsatadi. Shuni ta'kidlash kerakki, ilmiy ishning yangi qiymatini yaratish jarayonida ijodkorlik alohida rol o'ynaydi, bu uning texnik darajasi ma'lum bir ishlab chiqarishda o'zgarishsiz qolishi sharti bilan qo'shimcha qiymat yaratadi. Intellektual mehnat natijalari, qoida tariqasida, onalar tomonidan ishlab chiqarish tannarxini pasaytirish, sifatini yaxshilash va xarajatlarni kamaytirish shaklida ko'rib chiqiladi. Intellektual mehnatni yoritishning ko'rinadigan shakli ishlab chiqarish jarayonida qo'shimcha iqtisodiy natijalar beradigan va mehnat unumdorligini oshirishga yordam beradigan yangi texnika va texnologiyalardan foydalanish hisoblanadi. Zamonaviy ilmiy texnologiyalarni rivojlantirish asosida mehnat unumdorligining o'sishi ijtimoiy ishlab chiqarishni kengaytirish va rivojlantirishga tobora ko'proq hissa qo'shmoqda.

Ushbu omillarning mavjudligi mehnat unumdorligini hisoblashda yangi yondashuvni talab qiladi, unda korxonaning sanoat va ishlab chiqarish xodimlarining mehnat xarajatlari, shuningdek kompaniyadagi har qanday darajadagi intellektual ishchilarning xarajatlari hisobga olinishi kerak. Ilm-fanni rivojlantirishning sharti, o'z navbatida, barcha bosqichlarda intellektual mahsulotlarni ishlab chiqarish bilan shug'ullanadigan xodimlarning mehnat unumdorligini doimiy ravishda oshirishdir. Bugungi kunda vaqt birligida ishlab chiqarilgan mahsulotlar soni nafaqat mehnat unumdorligining belgilovchi ko'rsatkichi, balki vaqt birligida ishlab chiqarilgan innovatsion mahsulotlar soni, shuningdek ushbu mahsulotlarning qaysi biri sotilayotgani hisoblanadi.

Shunday qilib, mehnat unumdorligi ishlab chiqarish samaradorligining doimiy o'sishini ta'minlaydigan eng muhim omil hisoblanadi. Shu munosabat bilan, O'zbekiston iqtisodiyoti uchun hozirgi bosqichda mehnat unumdorligiga asoslangan iqtisodiy o'sish zarurati uzoq vaqtdan beri shakllangan. Ushbu yondashuv so'nggi yillarda O'zbekiston iqtisodiyotida yuzaga kelgan vaziyatni tubdan o'zgartirishni nazarda tutadi. Bu, birinchi navbatda, tomonidan ishlatiladi

Bu ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish darajasini va loyihani amalga oshirish uchun mas'ul bo'lgan boshqaruv xodimlarining malakasini oshirish uchun asbob-uskunalarini yangilash va zamonaviy texnologiyalarni joriy etishda, shuningdek, "yog'siz ishlab chiqarish" dan foydalanishga asoslangan joriy samaradorlikni oshirish dasturlarini

ishlab chiqish va amalga oshirishda namoyon bo'ladi., asosan chiqindilar -erkin va ekologik tamoyillar. Shuningdek, mehnat unumdorligini mamlakat mintaqalari va munitsipalitetlarini strategik rejalashtirish, ularning har qanday sohadagi xususiyatlari va salohiyatini ochib berish, byudjetlarni shakllantirish va ulardan foydalanishda ma'lum bir mustaqillikni ta'minlash, Milliy iqtisodiyotning investitsion jozibadorligini va O'zbekiston tovarlarining raqobatbardoshligini oshirish orqali oshirish mumkin. eksportga yo'naltirilgan mineral xom ashyo va tabiiy resurslarni qazib olish, shuningdek, o'zining ichki bozorini rivojlantirish zamonaviy ilmiy kashfiyotlardan foydalangan holda ommaviy iste'mol tovarlari va xizmatlarini ishlab chiqarishga asoslangan. Mehnat unumdorligini oshirish doimiy ravishda rivojlanib borayotgan ilmiy-texnik taraqqiyot, ishchi kuchining malakasini oshirish va sifatini oshirish hisobiga erishiladi. Mehnat unumdorligi mamlakatning jahon bozoridagi raqobatbardoshligini ham belgilaydi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Sodiqova, N. (2023). A POLITICAL ECONOMY ANALYSIS OF ECONOMIC SECURITY. *Modern Science and Research*, 2(12), 559-568.
2. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). TASHKILOTNING INNOVATION FAOLIYATI SAMARALIGINI BAHOLASH. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(2), 286-294.
3. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). RAQOBAT TUSHUNCHASI, UNING TURLARI VA USULLARI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(2), 459-463.
4. To'rayevna, S. N. (2024). YANGI IQTISODIYOT VA UNING MOLIYA BOZORLARIGA TA'SIRI. *Gospodarka i Innowacje.*, (45), 333-339.
5. Sodiqova, N. (2024). IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA INNOVATION SIYOSAT VA UNING SHAKLLANISH XUSUSIYATLARI. *Modern Science and Research*, 3(6).
6. Sodiqova, N. (2024). TECHNOLOGY DISCOURSE AND THE POLITICAL ECONOMY OF NEW MEDIA. *Modern Science and Research*, 3(2), 376-384.
7. To'rayevna, S. N. (2023). DEMOKRATIYA VA IQTISODIYOT O'RTASIDAGI MUNOSABAT" SIYOSIY SHAXS" NAZARIDAN. *Gospodarka i Innowacje.*, 42, 387-394.
8. To'rayevna, S. N. (2023). YANGI IQTISODIYOTDA RAQAMLI MEHNAT.
9. Sodiqova, N. (2024). THE MAIN METHODS OF SELECTING INNOVATIVE PROJECTS. *Modern Science and Research*, 3(6), 682-687.
10. Sodiqova, N. (2024). MANAGEMENT OF INNOVATIONS IN ENTERPRISE ACTIVITY OPPORTUNITIES TO USE FOREIGN EXPERIENCE. *Modern Science and Research*, 3(6), 688-695.

11. Sodiqova, N. (2024). THE MAIN STAGES OF THE INNOVATION PROCESS IN THE ENTERPRISE AND ITS MANAGEMENT. *Modern Science and Research*, 3(6), 703-709.

12. To'rayevna, S. N. (2023). YETAKCHILIK USLUBI SIFATIDA MURABIIYOTDAN FOYDALANISH MENEJERLARNI TAYYORLASH. *Gospodarka i Innowacje*, 42, 399-408.

13. Turayevna, S. N. (2024). THE ESSENCE AND CONTENT OF THE CONCEPT OF EMPLOYEE MOTIVATION IN BUSINESS MANAGEMENT. *Gospodarka i Innowacje*, 48, 554-558.

14. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). STAGES OF BUSINESS VALUATION. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(2), 167-175.

15. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BANKLARIDA XMHSNI TADBIQ ETISH XUSUSIYATLARI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 253-258.

16. Sodikova, N. (2024). OTMda "Iqtisodiyotda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va tizimlari" fanini o 'qitishda raqamli texnologiyalarning o 'rni. *Modern Science and Research*, 3(1), 1-4.

17. Sodiqova, N. (2023). Digital Labor in the New Economy. *Modern Science and Research*, 2(10), 293-300.

18. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). INNOVATIVE MANAGEMENT AS A FACTOR OF SUCCESSFUL DEVELOPMENT OF AN ENTERPRISE. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(2), 315-320.

19. To'rayevna, S. N. (2024). KORXONA FAOLIYATIDA INNOVATSIYALARNI BOSHQARISHNING XORIJ TAJRIBASIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.

20. To'rayevna, S. N. (2024). TADBIRKORLIK SOHASINI MALAKALI KADRLAR BILAN TA'MINLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.

21. Sodiqova, N. (2024). KORXONALARDA INNOVATSION LOYIHALARNI BAHOLASH TARTIBI VA TANLASH USULLARI. *Modern Science and Research*, 3(6).

22. Sodiqova, N. (2024). KORXONADA INNOVATSIYANING MOHIYATI VA UNING ASOSIY TUSHUNCHALARI. *Modern Science and Research*, 3(6).

23. To'rayevna, S. N. (2024). KORXONALARDA INNOVATSION LOYIHALARNI BAHOLASH TARTIBI VA TANLASH USULLARI.

24. To'rayevna, S. N. (2024). IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA INNOVATSION SIYOSAT VA UNING SHAKLLANISH XUSUSIYATLARI.

25. To'rayevna, S. N. (2024). TEXNOLOGIYA DISKURSI VA YANGI MEDIA SIYOSIY IQTISODIYOTI.

26. To'rayevna, S. N. (2023). Biznes Sohasida Xodimlarni Topish Va Tanlash Bosqichlari. *Miasto*

27. To'rayevna, S. N. (2024). KORXONANING MOLIVAVIY BAQARORLIGI: OMILLARI VA KO 'RSATKICHALARI. *Gospodarka i Innowacje.*, 47, 140-146.
28. Turayevna, S. N. (2024). Человеческий Капитал Как Главный Фактор Генерации Экономического Развития В Узбекистане. *Miasto Przyszłości*, 54, 848-856.
29. Sodiqova, N. T. R. (2024). KORXONADA KADRLAR SIYOSATINI OQILONA TASHKIL ETISH YO'NALISHLARI. *Gospodarka i Innowacje*, 51, 54-62.
30. Turayevna, S. N. (2024). THE EFFECT OF LABOR PROMOTION ON WORK EFFICIENCY. *Gospodarka i Innowacje.*, 49, 142-147.
31. Sodiqova, N. (2024). ECONOMIC POLICY IN THE FIELD OF YOUTH EMPLOYMENT: FOREIGN EXPERIENCE. *Modern Science and Research*, 3(2), 330-339.
32. Sodikova, N. (2024). THE MAIN DIRECTIONS OF PROVIDING THE BUSINESS SECTOR WITH QUALIFIED PERSONNEL. *Modern Science and Research*, 3(1), 133-139.
33. To'rayevna, S. N. (2024). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASI IQTISODIYOTINI RIVOJLANISHDA INVESTITSİYALARNING O 'RNI. *Gospodarka i Innowacje.*, 46, 258-264.
34. Sodiqova, N. (2024). TADBIRKORLIK SOHASINI MALAKALI KADRLAR BILAN TA'MINLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI. *Modern Science and Research*, 3(1), 123-132.
35. Sodikova, N. T. (2024). PROMOTION OF LABOR PRODUCTIVITY GROWTH IN THE ENTERPRISE AS A BASIC CONDITION. *Bulletin news in New Science Society International Scientific Journal*, 1(3), 188-198.
36. To'rayevna, S. N. (2024). O'ZBEKISTONDAGI XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA AHOLINI ISH BILAN BANDLIGINI TASHKIL ETISHNING INNOVATSION XUSUSIYATLARI. *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*, 4(08), 113-118.
37. Sodiqova, N. T. (2025). WAYS TO ENHANCE COMPANY COMPETITIVENESS. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 12(01), 145-150.
38. Tohir o'g'li, M. T., & To'rayevna, S. N. (2024). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSION SIYOSAT. ZAMONAVIY TA'LIMDA FAN VA INNOVATSION TADQIQOTLAR JURNALI, 2(14), 45-53.
39. Sodiqova, N. (2023). A POLITICAL ECONOMY ANALYSIS OF ECONOMIC SECURITY. *Modern Science and Research*, 2(12), 559-568.
40. Otkirovich, N. S. (2024). Yashil Iqtisodiyotda Raqamli Transformatsiya. *Miasto Przyszłości*, 54, 1356-1364.
41. Bobojonova, M. J., & Naimova, N. A. (2024). AHOLINING O'ZINI OZI BANDLIGINI TA'MINLASHDA AUTSORSING YANGI SHAKLINI

RIVOJLANTIRISH MEXANIZMI. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(3), 59-64.

42. Bobojonova, M. J., & Naimova, N. A. (2024). FRILANSERLIK-O'ZINI O'ZI BAND QILISHNING YANGI SHAKLI. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(3), 283-288.

43. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYA QILISHDA DIVERSIFIKATSIYA STRATEGIYASINING AHAMIYATI. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(3), 300-306.

44. Akbarovna, N. N. (2024). O 'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA MAKROIQTISODIY DASTURLARNI ISHLAB CHIQUISH VA AMALGA OSHIRUVCHI YONDASHUVLARDAN FOYDALANISH. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(3), 383-389.

45. Akbarovna, N. N. (2024). TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT YURITISHNING SHAKLLARI VA YO'NALISHLARI. STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS, 1(3), 57-63.

46. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). IQTISODIY TEBRANISHLAR SHAROITIDA KICHIK BIZNESNING YASHOVCHANLIK DARAJASINI BAHOLASHNING NAZARIY ASOSLARI. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(3), 313-318.

47. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). KORXONALARNING BOZORDAGI FAOLLIGINI BAHOLASHDA ANSOFF MATRISASINI QO'LLASH: AFZALLIKLARI VA USTUNLIKLARI. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(3), 100-106.

48. Bobojonova, M. J., & Naimova, N. A. (2024). O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KASANACHILIKNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(3), 277-282.

49. Bobojonova, M. J., & Jumayeva, Z. B. (2025). YASHIL IQTISODNI O'RGANISHDA KERAKLI KO'RSATKICH XUSUSIYATLARI VA O'LCHOV TURLARI. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(5), 64-69.

50. Bobojonova, M. J., & Jumayeva, Z. B. (2025). YASHIL VA RAQAMLI OTISHLAR AVTOMOBIL EKOTIZIMINI QANDAY O'ZGARTIRMOQDA. THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD, 1(3), 60-65.

51. Bobojonova, M. J., & Jumayeva, Z. B. (2025). O 'ZBEKISTONDA QISHLOQ XO 'JALIGI SOHASINING HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI. MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS, 1(4), 147-151.

52. Bobojonova, M. J., & Jumayeva, Z. B. (2025). YASHIL IQTISODIYOTDA IQLIM O'ZGARISHI BILAN PAYDO BO'LADIGAN MUAMMOLARNI OLDINI

OLISH MAQSADIDA JORIY QILINGAN ISTIQBOLLI
YO'NALISHLAR. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND
INNOVATION, 1(4), 108-113.

53. Bobojonova, M. J., & Jumayeva, Z. B. (2025). XIX VA XX ASRLARDA
INSTITUTIONALIZM IQTISODIY TA'LIMOTINING RIVOJLANISH
DARAJASI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS
SHORTCOMINGS*, 1(4), 62-67.

54. Akbarovna, N. N. (2024). MILLIY IQTISODIYOTNI TAHLIL QILISHDA QO
'LLANILADIGAN ASOSIY KO 'RSATKICHLAR. *ANALYSIS OF MODERN
SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 278-283.

55. Akbarovna, N. N. (2024). KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK
IQTISODIYOTNING MUHIM SOHASI SIFATIDA. *MODERN PROBLEMS IN
EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(3), 307-313.

56. Bobojonova, M. J., & Naimova, N. (2024). QISHLOQ XO 'JALIGINI
KLASTERLASHNING XORIJIY TAJRIBASI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE
AND INNOVATION*, 1(3), 65-71.

57. Bobojonova, M. J., & Naimova, N. A. (2024). O'ZBEKISTONDA
FRILANSERLIK VA AUTSORSERLIKNING RIVOJLANISH DARAJASI. *ANALYSIS
OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 72-77.

58. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). TIJORAT BANKLARIDA
RAQAMLI MARKETINGNI QO'LLASHNING KONSEPTUAL
ASOSLARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 93-99.

59. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). BARQAROR RIVOJLANISHGA
O 'TISH SHAROITIDA ISHLAB CHIQUARISHNI BOSHQARISH VA TASHKIL
ETISH. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING
SOLUTIONS*, 1(3), 307-312.

60. Bobojonova, M. J. (2025). PANDEMIYADAN KEYINGI DAVRDA TURIZMNI
BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO 'LLARI. *ANALYSIS OF
MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 284-291.

61. Bobojonova, M. J. (2025). TABIIY RESURS SAMARADORLIGIDAN
FOYDALANISHNING JAHON TAJRIBASI VA XALQARO
DASTURLAR. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS
SHORTCOMINGS*, 1(4), 145-151.

62. Bobojonova, M. J. (2025). MARKAZIY OSIYODA TABIIY RESURLARDAN
FOYDALANISH DARAJASI VA UNING HOLATI. *THEORY OF SCIENTIFIC
RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 180-187.

63. Bobojonova, M. J. (2025). TABIIY RESURLAR SALOHİYATI VA UNING
IQTISODIY AHAMIYATI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE
TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 206-213.

64. Bobojonova, M. J. (2025). TABIIY RESURS SAMARADORLIGIDAN
FOYDALANISH HOLATI VA TAHLILI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION
AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 281-287.

65. Bahodirovich, X. B. (2025). O'ZBEKISTONDA BOJXONA NAZORATI XIZMATINI TASHKIL QILISHNING HUQUQIY ASOSLARI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 65-71.

66. Bahodirovich, X. B. (2025). TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY NAZORATNI TASHKIL ETISH. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 10-16.

67. Bakhodirovich, K. B. (2023). *CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF IMPROVING ACCOUNTING IN SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP*. *IMRAS*, 6 (6), 161–165.

68. Kayumovich, K. O. (2020). The highlight priorities for the development of digital tourism in Uzbekistan. *International scientific review*, (LXIX), 61-62.

69. To'rayevich, I. A. (2025). Attracting Investments into the National Economy and their Management: Current Status. *Miasto Przyszłości*, 56, 315-322.

70. AT, I. (2024). MINTAQALARDA TADBIRKORLIK SUB'EKTLARINING INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 319-326.

71. AT, I. (2024). IQTISODIYOTNING REAL SEKTORIGA INVESTITSIYA QILISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA MINTAQAVIY XUSUSIYATLARI TAHLILI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 149-155.

72. EI, I. JAHON SAVDO KO'RSATKICHLARI ISTIQBOLI VA BUNDA O'ZBEKISTON EKSPORTCHI KORXONALARI UCHUN IMKONIYATLAR.

73. EI, I. (2024). O'ZBEKISTONDA MAKROIQTISODIY KO'RSATKICHLAR O'ZGARISHLARINING 2022 VA 2023 YILLAR VA TARMOQLAR MIQYOSIDA TAHLILI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(3), 44-52.

74. EI, I. (2024). YALPI ICHKI MAHSULOT TUSHUNCHASI VA UNI HISOBLASHNING ASOSIY SHARTLARI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(3), 266-274.

75. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). PANDEMIYA SHAROITIDA O'ZBEKISTON MILLIY IQTISODIYOTIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLARNI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLDAGI IQTISODIY O'ZGASH PROGNOZLARI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 111-123.

76. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SANOAT TARMOQLARIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR VA ULARNI BAHOLASH. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 101-110.

77. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). O'ZBEKISTON EKSPORTCHI KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH YO

‘NALISHLARI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 245-254.

78. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). O ‘ZBEKISTONDA EKSPORT-IMPORT KO ‘RSATKICHLARINING TAHLILI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 151-159.

79. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). JAHON SAVDO KO ‘RSATKICHLARI ISTIQBOLI VA BUNDA O ‘ZBEKISTON EKSPORTCHI KORXONALARI UCHUN IMKONIYATLAR. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 236-244.

80. Джураева, М. С., & Алимова, Ш. А. (2025). АНАЛИЗ БЕЗРАБОТИЦЫ В РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАНАХ АФРИКИ И УЗБЕКИСТАНА. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 122-128.

81. Джураева, М. С., & Алимова, Ш. А. (2025). ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ВВП СТРАН ЕВРАЗИЙСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОЮЗА (ЕАЭС) И УЗБЕКИСТАНА. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 149-156.

82. Джураева, М. С., & Алимова, Ш. А. (2025). СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ УРОВНЯ ИНФЛЯЦИИ В СТРАНАХ ЕС И УЗБЕКИСТАНА. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 206-212.

83. Abidovna, A. S., & Sadilloevna, D. M. (2024). THE IMPACT OF MANAGEMENT PRACTICES ON INNOVATION IN ENTREPRENEURSHIP. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 232-237.

84. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). TEXNOLOGIK JARAYONNING TANNARXINI HISOBLASH. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 17-23.

85. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). MAHSULOT TANNARXINI HISOBLASH, XARAJATLARNI TAHLIL QILISH YONDASHUVLARI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 47-53.

86. Azimov, B. F., Shadiyev, A. X., & Qudratova, G. M. (2025). YENGIL SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION STRATEGIYALAR. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 15-22.

87. Raxmonqulova, N. O. (2025). TASHKILOTNING MOLIVAVIY REJASI VA UNING MUVAFFAQIYATGA TA'SIRI. *Science, education, innovation: modern tasks and prospects*, 2(1), 8-14.

88. Raxmonqulova, N. O. (2025). HODIMLARNI RAG ‘BATLANTIRISH VA MOTIVATSIYA ORQALI ISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 2(1), 29-35.

89. Raxmonqulova, N. O. (2025). TASHKILOT MAQSADLARINI BELGILASH VA ULARGA ERISHISH BO 'YICHA STRATEGIK REJALASHTIRISH JARAYONLARI. *Science, education, innovation: modern tasks and prospects*, 2(1), 22-28.
90. Hakimovich, T. M. (2025). PRIORITIES FOR DEEPENING STRUCTURAL CHANGE IN THE ECONOMY. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 12(01), 84-90.
91. Hakimovich, T. M. (2025). HUDUDLAR IQTISODIYOTINI JADAL RIVOJLANTIRISH BO 'YICHA STRATEGIYALARNING QO 'LLANILISHI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 129-136.
92. Bazarova, M. (2025). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT MOLIYASI TIZIMIDAGI ISLOHOTLARNING ASOSIY YO 'NALISHLARI. *Modern Science and Research*, 4(1), 29-36.
93. Shadiyev, A. X. (2025). A MODERN APPROACH TO THE METHODOLOGY OF TEACHING ECONOMIC DISCIPLINES. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 12(01), 134-139.
94. Khudoynazarovich, S. A. (2022). Features of evaluating the effectiveness of activities at the Bukhara State University. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(11), 153-159.
95. Xudoynazarovich, S. A. (2024). KORXONA VA TASHKILOTLARDA PERSONALNI BOSHQARISH TIZIMI VA TAMOIYILLARI. *Gospodarka i Innovatsie*, 48, 685-690.
96. Shadiyev, A. (2024). TA 'LIM MENEJMENTI. TA 'LIMNI BOSHQARISH USULLARI VA QARORLARI. *Modern Science and Research*, 3(6).
97. Olimovich, D. I., & Khudoynazarovich, S. A. (2020). The cost-effectiveness of improving the quality of hotel services. *Academy*, (4 (55)), 40-42.
98. Khudoynazarovich, S. A. (2023). CREATING VALUE IN A TOURIST DESTINATION.
99. Azimov, B. F. (2024). MOLIYAVIY SEKTORDA STATISTIK KUZATISH VA UNING USULLARI. *XALQARO KONFERENSIYA VA JURNALLARNI SIFATLI INDEXLASH XIZMATI*, 1(1), 28-31.
100. Жумаева, З. К. (2019). Современные Тенденции И Направления Развития Инвестиционной Деятельности В Регионах Республики Узбекистан. *Современные Проблемы Социально-Экономических Систем В Условиях Глобализации*, 148-152.
101. Jumayeva, Z. (2024). RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON TIJORATNING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI. *Modern Science and Research*, 3(6).

102. Bustonovna, J. Z. (2024). IQTISODIY MUAMMOLARNI HAL QILISHDA BARQARORLIKNI TA'MINLASHNING MUHIM SHARTLARI. *Miasto Przyszłości*, 55, 1436-1440.

103. Джураева, М. С. (2025). АВТОНОМНЫЕ И ИНТЕГРИРОВАННЫЕ МЕТОДЫ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 135-141.

104. Hakimovich, T. M., & Avazovna, R. L. (2024). IQDISODIY NOCHOR KORXONALAR TAHLILI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 284-292.

105. Avazovna, R. L., & Hakimovich, T. M. (2024). MINTAQADA MEHNAT BOZORI. MEHNAT BOZORINI TARTIBGA SOLISHNING XUDUDIIY ASOSLARI, AHOLI BANDLIGI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YOLLARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 307-309.

106. Bazarova, M. (2023). EFFECTIVENESS OF USING PR-ADVERTISING SERVICES IN THE PROCESS OF PRODUCT DELIVERY ON THE EXAMPLE OF BUKHARA REGION. *Modern Science and Research*, 2(12), 506-512.

